

Kungl. Ingenjörsvetenskaps
Akademien

Stockholm 26 april 2024

Tuula Teeri, vd
Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien
Tuula.Teeri@iva.se

Synpunkter från IVA för regeringens positionspapper inför FP10

Här nedan följer synpunkter från IVA för utformandet av svenskt positionspapper för påverkan av utformning av EU:s nästa ramprogram för forskning och innovation, efter diskussion på Utbildningsdepartementets hearing 25 april.

Övergripande synpunkter

IVA stöder i stort utkastet till positionspapper som förmedlades inför hearingen 25 april, samt synpunkter som framfördes vid mötet. IVA föreslår att i positionspapperet inkludera följande:

- Grundprincip: Ramprogrammet är av stor vikt för EU:s konkurrenskraft, självförsörjning och resiliens, samt för att möta upp för samhällsutmaningar och den globala kapplöpningen inom kunskapsintensiva områden.
- Budget: Tillväxtskapande program som FP10 behöver prioriteras inom kommande EU-budget. Särskilt bör samtliga generaldirektorat bidra och allokera forskningsbudgetar för FP10 innan programmet specificeras.
- Excellens ska vara huvudkriterium, där de högst rankade ansökningarna inom respektive delprogram ska finansieras utan regionala eller politiska hänsyn. Detta är fundamentalt för att stärka EUs globala konkurrenskraft.
- Dagens struktur med tre huvudsakliga pelare är bra och bör fortsätta, men starkare kopplingar mellan pelarna efterfrågas.
- Särskilt fokus i FP10 behöver läggas på vidareutveckling av det **industriella ledarskapet** under pelare två, vilket är en av de historiska anledningarna till själva ramprogrammet och som i nuvarande Horizon Europe inte är tillräckligt starkt. Samarbeten som involverar näringsliv bör i större utsträckning vara inriktade mot tidigare skeden (pre-competitiveness), för att utveckla kunskap och plattformar där även konkurrerande företag kan delta sida vid sida och sedan utveckla resultat vidare inför marknadsintroduktion.

- FP10 ska stimulera samarbete, mobilitet och talangattraktion.
- Öppenhet och internationellt samarbete är viktigt, med ansvarsfull internationalisering som vägledande norm.
- Standarder och regelverk generellt är viktiga för att stimulera konkurrenskraft och nyttiggörande. Även standarder för *digitala tvillingar efterfrågas?*
- Utlysningar i programmet bör vara teknikneutrala för att stimulera nytänkande i lösningar, samtidigt som möjliggörande och framväxande teknologier (t.ex. AI, digitalisering, kvantdatorer, syntetisk biologi) är viktiga för FP10.
- Partnerskapsprogram bör ha starkt engagemang från näringslivet och FP10 bör utformas för att även attrahera ytterligare FoU-satsningar från andra källor. Industriella behov är viktiga och näringslivet behöver ha en viktig roll i att sätta agendor.
- UoH, institut och näringsliv bör få en tydligare roll i pelare tre, utöver startups, som är huvudsaklig målgrupp idag.
- Förenkling i ansökan, utförande och rapportering efterfrågas, samt långsiktighet i satsningar och program. Förstärkning av stöd för indirekta kostnader för icke-vinstdrivande och offentliga forskningsaktörer bör övervägas, särskilt för forskningsinfrastruktur och experimentell verksamhet.
- Utrymme för misslyckande bör säkerställas, för att i högre utsträckning satsa på högriskprojekt med potentiellt mycket hög framtida potential.
- Ramprogrammet är viktigt för att stärka näringslivets produktivitet, samt för att stimulera radikala och disruptiva innovationer från möjligheter som grundläggande forskningen ger.
- Tydliga riktlinjer för tillgängliggörande av data i användbart format behöver finnas i FP10.
- I ansökningsförfaranden och utvärderingar bör användande av t.ex. generativ AI begränsas, främst av hänsyn till säkerhetsaspekter och informationssäkerhet. Här bör EU bör ta fram policy för detta.

Följande har bidragit till IVAs synpunkter:

- Anders Blom, Avd Maskinteknik, Innovair
- Tomas Kåberger, Avd Samhällsbyggnad, Chalmers
- Tuula Teeri, gruppens ordförande, Avd Kemiteknik, IVAs VD
- Lars Hultman, Avd Bergs- och materialteknik, LiU, SSF, Näringslivsråd

Kungl. Ingenjörsvetenskaps
Akademien

- Anna Nilsson-Ehle, Avd Företagande och ledarskap, Ordf. Vinnova
- Sandra di Rocco, Avd Teknikens grunder och gränsområden, KTH
- Charlotte Bengtsson, Avd Skogsnäringens teknik, Skogforsk
- Fredrik Sjöholm, Avd Ekonomi, Institutet för Näringslivsforskning
- Anna Wedell, Avd Bioteknik, KI
- Annika Olsson, Avd Utbildning och forskning, LTH
- Bertil Andersson, internationell ledamot
- Pia Sandvik, ordf avd Utbildning och forskning, vd Teknikföretagen
- Jonas Mann, NR, Atlas Copco
- Sylvia Schwaag Serger, prof LU, delegat i EU-kommissionens högnivågrupp för FP
- Michael Jacob, policychef IVA